

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 52/08-65

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. mája 2008 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Rudolfa Tkáčika vo veci sťažnosti M. H., K., zastúpenej advokátkou JUDr. J. B., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Poprad v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C/778/1992 v období po nadobudnutí právoplatnosti nálezU Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 10/01-35 z 28. júna 2001, za účasti Okresného súdu Poprad, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo M. H. podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v období po nadobudnutí právoplatnosti nálezU Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 10/01-35 z 28. júna 2001 postupom Okresného súdu Poprad v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C/778/1992 porušené boli.

2. Okresnému súdu Poprad prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C/778/1992 konať bez zbytočných prietáhov.

3. M. H. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 30 000 Sk (slovom tridsaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Poprad povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky ukladá zaplatiť trovy právneho zastúpenia M. H. v sume 10 098 Sk (slovom desaťtisícdeväťdesiatosem slovenských korún) na účet jej právnej zástupkyne JUDr. J. B., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Okresný súd Poprad je povinný uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia v sume 10 098 Sk (slovom desaťtisícdeväťdesiatosem slovenských korún) na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 7000060515/8180 vedený v Štátnej pokladnici do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. augusta 2007 doručená sťažnosť M. H., K. (ďalej len „sťažovateľka“), doplnená podaniami právnej zástupkyne doručenými ústavnému súdu 13. marca 2008 a 14. marca 2008, zastúpenej advokátkou JUDr. J. B., K., v ktorej namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) vo veci vedenej

pod sp. zn. 10 C/778/1992 v období po nadobudnutí právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 10/01-35 z 28. júna 2001.

Sťažovateľka spolu so sťažnosťou predložila aj žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ktorej ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 52/08-23 zo 7. februára 2008 vyhovel a ustanovil jej za právnu zástupkyňu advokátku JUDr. J. B. Následne ústavný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľky, aby v určenej lehote upresnila a doplnila jej sťažnosť tak, aby obsahovala všetky náležitosti predpísané zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Právna zástupkyňa sťažovateľky doručila 13. marca 2008 a 14. marca 2008 nové znenie sťažnosti, z ktorého ústavný súd v ďalšom postupe vychádzal.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka podala 26. februára 1992 okresnému súdu žalobu o priznanie náhrady škody za ublíženie na zdraví z nedbanlivosti. Ústavný súd nálezhom č. k. II. ÚS 10/01-35 z 28. júna 2001 vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v danej veci. Predmetný nález nadobudol právoplatnosť 13. júla 2001.

Sťažovateľka zastáva názor, že „... v konaní vedenom u odporcu pod sp. zn. 10 C 778/92 aj po vydaní spomínaného nálezu ústavného súdu dochádza k zbytočným prietahom a že aj naďalej je porušované jej základné právo na prejednanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ak ani po dobu viac ako 6 rokov od právoplatnosti spomínaného nálezu ústavného súdu nie je jej vec uzavretá konečným rozhodnutím súdu“.

Sťažovateľka ďalej poukazuje najmä na niektoré obdobia nečinnosti okresného súdu, napríklad vypočutie svedka na základe uznesenia Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) prostredníctvom dožiadaného Okresného súdu Brno trvalo viac ako

4 mesiace (od 12. septembra 2003 do 2. februára 2004), čo považuje za nedôslednú a neefektívnu činnosť, ktorá vo svojej podstate prispela k zbytočným prietahom v konaní. Uznesenie krajského súdu o nevyklúčení zákonnej sudkyne z prejednávania a rozhodovania danej veci, ktoré bolo okresnému súdu zaslané 14. januára 2004, bolo podľa sťažovateľky vypravené účastníkom konania až 3. mája 2004, čo znamená ďalšie zbytočné prietahy v konaní.

Sťažovateľka ďalej uvádza:

„... k ďalším zbytočným prietahom v konaní došlo aj v postupe odporcu, kedy uznesením sp. zn. 10 C 778/1992 zo dňa 01. 08. 2007 ju vyzval aby v lehote 30 dní doplnila a opravila zmenu žaloby, o ktorej bolo rozhodnuté na pojednávaní dňa 10. 07. 2003. Výzva súdu na opravu a doplnenie žaloby bol adresovaná sťažovateľke po viac ako 4 rokoch odo dňa pripustenia zmeny žalobného návrhu sťažovateľky.

Za neprimerane dlhú je podľa názoru sťažovateľky možné označiť aj dobu 2 rokov a 7 mesiacov, ktorá uplynula medzi pojednávaním konaním dňa 15. 04. 2005 a nasledujúcim pojednávaním konaným dňa 14. 12. 2007.“

Z príloh pripojených k sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka podala 23. januára 2007 sťažnosť na prietahy v konaní adresovanú Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“). Predseda okresného súdu vo vyjadrení č. Spr. 100112/2007 z 20. februára 2007 uviedol:

„... súd... preskúmal Vašu sťažnosť... na prietahy v konaní, ... ktorá bola postúpená na vybavenie predsedovi Okresného súdu Poprad dňa 09. 02. 2007 z dôvodu vecnej príslušnosti, pričom nezistil také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali jej vyhodnotenie ako dôvodnej. Po rozhodnutí Ústavného súdu SR... súd koná v primeraných lehotách tak, aby vo veci mohlo byť rozhodnuté. Plynulosť konania nepriaznivo ovplyvňuje nespolupráca navrhovateľa konania so znalcom ako aj opätovné predkladanie procesných návrhov, o ktorých súd musí rozhodnúť. Po vyhotovení znaleckého posudku je predpoklad vydania meritórneho rozhodnutia.“

Podľa názoru sťažovateľky došlo postupom okresného súdu v označenom konaní k porušeniu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto navrhuje, aby vo veci jej sťažnosti ústavný súd vydal nasledovný nález:

„Právo sťažovateľky M. H. na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov zakotvené v článku 48 ods. 2 Ústavy SR, na prerokovanie veci v primeranej lehote v článku 6 ods. 1 vety prvej Dohovoru bolo postupom Okresného súdu v Poprade sp. zn. 10 C 778/92 po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 10/01 zo dňa 28. 06. 2001 porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Okresnému súdu v Poprade pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľky.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje, aby Okresný súd v Poprade konal vo veci vedenej na Okresnom súde v Poprade pod sp. zn. 10 C 778/92 bez zbytočných prieťahov.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľke finančné zadosťučinenie vo výške 200.000,- Sk.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľke všetky trovy tohto konania.“

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 52/08-42 z 26. marca 2008 ju prijal na ďalšie konanie. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľky a predsedu okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedu okresného súdu ústavný súd zároveň vyzval, aby sa vyjadril k sťažnosti.

Právna zástupkyňa sťažovateľky a predseda okresného súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Vzhľadom na oznámenia právnej zástupkyne sťažovateľky a predsedu okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, keďže od neho nebolo možné očakávať ďalšie objasnenie veci.

Vo vyjadrení okresného súdu sp. zn. 3ÚS/2008 z 15. apríla 2008 predseda okresného

súdu uviedol podrobný prehľad úkonov vykonaných v danej veci v období po vydaní nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 10/01-35 z 28. júna 2001 a k predmetu konania sa okrem iného vyjadril nasledovne:

„... ide o vec skutkovo a právne komplikovanú a vzhľadom na predchádzajúci nález Ústavného súdu SR z 28. 6. 2001 sa v konaní priebežne pokračovalo a o časti predmetu konania už bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom tohto súdu, a to k 9. 3. 2002. Vzhľadom na pôvodný uplatnený nárok a zmenený nárok súd je viazaný vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu v tom, že je potrebné doplniť dokazovanie ohľadne zvýšeného odškodnenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, k čomu už bolo nariadené ďalšie znalecké dokazovanie. Po vypracovaní znaleckého posudku súd sa bude popri tomto dôkaze zaoberať aj so vznesenou námietkou premlčania a nanovo vo veci rozhodne o zvyšujúcom predmete konania. Po oboznámení sa s vyššie uvedeným prehľadom nie je možné si nevšimnúť, že žalobkyňa svojím správaním sťažuje plynulo pokračovať v súdnom konaní, a to neustálymi návrhmi na zmenu nárokov, námietkami voči vykonávaným dôkazom, aj voči predchádzajúcej zákonnej sudkyňi. Nemožno si nevšimnúť, že žalobkyňa sa notoricky obracia napriek súdному konaniu na ďalšie orgány a inštitúcie, počnúc políciou, prokuratúrou, Ministerstvom spravodlivosti SR, Ministerstvom zdravotníctva SR a napokon aj na Ústavný súd SR vo veci konania okresného súdu a krajského súdu a aj na Európsky súd pre ľudské práva. Aj keď nemožno uprieť, že žalobkyňa má na to právo, týmto sa len zbytočne zdržiava priebeh konania, pretože súd sa musí neustále zaoberať aj ďalšími početnými sťažnosťami žalobkyne a vzhľadom na podania žalobkyne na vyššie uvedené orgány a inštitúcie bol opakovane súdny spis zasielaný týmto orgánom a inštitúciám a čo znamená objektívnu prekážku konať bez prieťahov vo veci. Na základe uvedeného v samotnom postupe súdu nevidíme subjektívne a bezdôvodné prieťahy, pretože súd rešpektuje početné návrhy žalobkyne a musí o nich rozhodovať, resp. na ne prihliadať. Okrem toho v senáte každého zákonného sudcu, ktorý doteraz v tejto veci konal, sú aj ďalšie veci, takisto skutkovo a právne zložité, ktorým sa sudca musí venovať rovnako a nemôže uprednostňovať jednu vec pred druhou. Napokon je tu notoricky známa skutočnosť dlhoročného personálneho neobsadenia Okresného súdu Poprad potrebným počtom sudcov, čím je v senáte každého zákonného sudcu v tejto veci značná preťaženosť a objektívna neschopnosť trvale vybavovať bez prieťahov zvýšený nápad vecí vo všetkých

pridelovaných agendách.

Prejednávaná kauza si vyžaduje vzhľadom na neustály nápor zo strany žalobkyne M. H. veľké nasadenie a trpezlivosť zo strany zákonného sudcu.“

K vyjadreniu okresného súdu na základe výzvy ústavného súdu zaujala právna zástupkyňa sťažovateľky stanovisko, ktoré doručila 30. apríla 2008. V stanovisku sa okrem iného uvádza:

«Sťažovateľka pripúšťa že v predmetnej veci - konanie o náhrade škody z nebanlivosti mohlo byť charakterizované určitým stupňom faktickej zložitosti veci, avšak podľa jej názoru nejde o takú skutočnosť, ktorá by odôvodňovala doterajšiu celkovú dĺžku konania a stav v akom sa konanie nachádza v súčasnosti.

Sťažovateľka nesúhlasí so záverom odporcu o právnej zložitosti veci a zároveň poukazuje na to, že podľa jej názoru predmetné konanie o náhradu škody spadá pod frekventovanú agendu všeobecných súdov.

S poukazom ku samotným skutočnostiam uvádzaným v jej ústavnej sťažnosti zo dňa 10. 03. 2008, kde sťažovateľka poukázala a vymedzila obdobia nečinnosti odporcu po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 10/01 zo dňa 28. 06. 2001, táto považuje vyjadrenie odporcu o tom, že v konaní sa vo veci priebežne pokračovalo za prekvapujúce a nezdôvodniteľné. Spomínané prieťahy v konaní nemožno opomínať odvolávaním sa odporcu na správanie sa sťažovateľky v konaní, ktorými podľa jeho názoru mala sťažovať plynulé pokračovanie v predmetnom súdnom konaní.

Za takéto správanie sťažovateľky odporca považuje jej návrhy na zmenu nárokov a námietky voči vykonávaným dôkazom. K tomuto sťažovateľka uvádza, že takýmito procesnými úkonmi vo veci samej len sťažovateľka ako účastníčka využívala svoje práva v konaní...

Sťažovateľka je toho názoru, že zároveň obdobia nečinnosti odporcu, ktoré bližšie špecifikovala vo svojej ústavnej sťažnosti nemožno „skrývať“ za tvrdenie odporcu o tom, že sťažovateľka mala zdržovať postup súdu svojím správaním, kedy sa obracala so svojimi podaniami na ďalšie orgány a inštitúcie, ktorým bol spis viackrát z toho dôvodu zasielaný... Práve preto, že postupom odporcu bola narušená schopnosť sťažovateľky dôverovať odporcovi ako kompetentnému orgánu príslušnému na poskytnutie ochrany jej práv

a záujmom, sa sťažovateľka opakovane obracala na ďalšie orgány a inštitúcie domáhajúc sa ochrany pred porušovaním jej práv. ... sťažovateľka zdôrazňuje, že konanie vedené u odporcu pod sp. zn. 10 C 778/92 trvá už viac ako 16 rokov.»

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C/778/1992.

Pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza ústavný súd zo svojej stabilnej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov“ (III. ÚS 61/98), pričom k vytvoreniu stavu právnej istoty dochádza „až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ (I. ÚS 10/98). Podľa názoru ústavného súdu možno preto za konanie (postup) súdu odstraňujúce právnu neistotu účastníka konania považovať len také, ktoré smeruje efektívne a v primeranom čase k právoplatnému rozhodnutiu vo veci.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 70/98, II. ÚS 74/97, II. ÚS 813/00) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú: 1) právna a faktická zložitosť vecí, o ktorej súd rozhoduje, 2) správanie účastníka konania a 3) postup samotného súdu. Za

súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci. Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

Pokiaľ ide o prvé kritérium, ústavný súd zistil, že predmetom konania je rozhodovanie o žalobe o určenie náhrady škody spôsobenej na zdraví s príslušenstvom. Predmetnú vec po právnej stránke nemožno označiť za zložitú. Zo skutkového hľadiska však ústavný súd považuje predmetnú vec za pomerne zložitú, a to s prihliadnutím na potrebu vypracovania viacerých znaleckých posudkov (napr. IV. ÚS 244/04, IV. ÚS 41/07).

Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd pri preskúmaní spisu vedeného pod sp. zn. 10 C/778/1992 zistil, že priebeh predmetného konania po 13. júli 2003 podstatnou mierou ovplyvnili aj procesné úkony sťažovateľky ako účastníčky konania v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, a to najmä vznesenie námietky zaujatosti proti zákonnej sudkyňi v podaniach doručených okresnému súdu 13. októbra 2003 a 25. januára 2007, ako aj nutnosť odročiť pojednávanie nariadené na 15. apríl 2005 z dôvodu jej neprítomnosti (príchod na okresný súd po odročení pojednávania v dôsledku cestovania náhradným dopravným prostriedkom).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu nemožno pripísať na ťarchu všeobecného súdu časový úsek konania, počas ktorého všeobecný súd rozhoduje v zákonných lehotách o procesných návrhoch tohto účastníka konania (napr. III. ÚS 274/03, IV. ÚS 142/07).

V rámci posledného kritéria ústavný súd posudzoval postup okresného súdu v namietanom konaní v období po 13. júli 2001.

Zo spisu vyplýva, že po jeho vrátení z ústavného súdu (18. júla 2001) bol zaslaný Lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave na vykonanie kontrolného

znaleckého dokazovania, pričom znalecký posudok bol okresnému súdu doručený 21. decembra 2001. Okresný súd nariadil 31. decembra 2001 termín pojednávania na 21. január 2002. Na pojednávaní 21. januára 2002 okresný súd vykonal záverečné dokazovanie a rozsudkom č. k. 10 C/778/1992-132 zaviazal odporcu uhradiť sťažovateľke určenú sumu, nepriznal účastníkom náhradu trov konania a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Okresnému súdu bolo 5. marca 2002 doručené odvolanie sťažovateľky proti predmetnému rozsudku a po vyjadrení odporcu k odvolaniu bol spis pokynom z 9. apríla 2002 predložený odvolaciemu súdu. Na pojednávaní 18. februára 2003 krajský súd uznesením č. k. 3 Co 224/02-153 zrušil rozsudok prvostupňového súdu v napadnutej časti a v rozsahu zrušenia vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie. Spis sa na základe vyžiadania nachádzal na ústavnom súde od 20. marca 2003 do 19. mája 2003, pričom okresnému súdu bol krajským súdom vrátený 28. mája 2003. Okresný súd vydal 2. júna 2003 pokyn na doručenie uznesenia krajského súdu účastníkom konania a 24. júna 2003 nariadil termín pojednávania na 10. júl 2003.

Na pojednávaní 10. júla 2003 vykonal okresný súd ďalšie dokazovanie a pojednávanie bolo uznesením odročené na neurčito za účelom predvolania ďalších svedkov a vyžiadania relevantných listín. Predmetné listiny boli okresným súdom vyžiadané prípismi z 15. júla 2003 a okresný súd prípisom z 12. septembra 2003 požiadal Okresný súd Brno v Českej republike o vykonanie dôkazu vypočutím svedka.

Sťažovateľka v podaní z 13. októbra 2003 vzniesla námietku zaujatosti voči zákonnej sudkyňi, ktorá sa k nej vyjadrila stanoviskom z 18. novembra 2003. Spis bol následne 27. novembra 2003 postúpený krajskému súdu, ktorý uznesením č. k. 1 NcC 60/03-195 zo 16. decembra 2003 rozhodol o nevyklúčení zákonnej sudkyne z prejednávania a rozhodovania danej veci.

Následne bolo okresnému súdu 2. februára 2004 doručené vybavenie žiadosti o vykonanie dôkazu v cudzine dožiadaným Okresným súdom Brno. Okresný súd v ďalšom

období vydal pokyn na doručenie uznesenia krajského súdu účastníkom konania, 23. júna 2004 nariadil termín pojednávania na 3. september 2004, na ktorom oboznámil účastníkov konania s výpoveďou dožiadaného svedka a vypočul ďalších svedkov. Prípisom zo 14. septembra 2004 zisťoval okresný súd adresu ďalšieho svedka a spis bol v období od 30. novembra 2004 do 13. januára 2005 predložený Kancelárii zástupcu Slovenskej republiky pred Európskym súdom pre ľudské práva.

Okresný súd nariadil 21. februára 2005 termín pojednávania na 4. marec 2005, na ktorom vykonal ďalšie dokazovanie vo veci a pojednávanie bolo uznesením odročené na 15. apríl 2005. Pojednávanie 15. apríla 2005 bolo uznesením odročené z dôvodu neprítomnosti sťažovateľky (podľa zápisnice z uvedeného dňa pojednávanie zmeškala z dôvodu cestovania náhradným dopravným prostriedkom), neúčasti predvolaného svedka (doručenie predvolania na pojednávanie nevykázané), ako aj nariadenia znaleckého dokazovania.

V ďalšom období bol okresný súd nečinný až do 27. októbra 2005, kedy uznesením č. k. 10 C/778/1992-264 nariadil znalecké dokazovanie z odboru neurológie. Spis bol okresnému súdu vrátený 5. decembra 2005 bez vypracovania znaleckého posudku. Okresný súd uznesením č. k. 10 C/778/1992-266 z 24. januára 2006 odvolal predchádzajúceho súdneho znalca a nariadil znalecké dokazovanie iným znalcom. Sťažovateľka podala proti predmetnému uzneseniu 9. februára 2006 odvolanie. Podľa úradného záznamu okresného súdu z 8. marca 2006 súdny znalec telefonicky oznámil, že sťažovateľka odmietla poskytnúť súčinnosť a dostaviť sa k nemu, pričom okresný súd v uvedený deň vydal pokyn na vyžiadanie spisu od znalca.

Zo spisu ďalej vyplýva, že po jeho vrátení od súdneho znalca (14. augusta 2006) bol okresný súd nečinný až do 16. februára 2007, kedy sa zákonná sudkyňa vyjadrila k námietke zaujatosti vznesenej sťažovateľkou v podaní z 23. januára 2007. Krajský súd uznesením sp. zn. 3 NcC 7/07 z 22. februára 2007 rozhodol o vylúčení zákonnej sudkyne z pojednávania a rozhodovania danej veci a spis bol 8. marca 2007 pridelený inej zákonnej sudkyňi.

Okresný súd uznesením č. k. 10 C/778/1992-278 z 1. augusta 2007 vyzval sťažovateľku na doplnenie a opravu žalobného návrhu a 6. novembra 2007 nariadil termín pojednávania na 14. december 2007. Na pojednávaní 14. decembra 2007 okresný súd vykonal ďalšie dokazovanie vo veci a pojednávanie bolo uznesením odročené na neurčito za účelom predloženia spisu ústavnému súdu, doplnenia znaleckého dokazovania s tým, že sťažovateľka v určenej lehote oznámi, či žiada o ustanovenie právneho zástupcu v danom konaní. Sťažovateľka následne doručila okresnému súdu 8. januára 2008 žiadosť o ustanovenie advokáta, ale 28. februára 2008 bolo okresnému súdu doručené jej oznámenie o „*vzdaní sa môjho zastupovania právnym zástupcom - advokátom*“.

Okresný súd uznesením č. k. 10 C/778/1992-308 z 15. apríla 2008 nepripustil zmenu žaloby podľa procesného návrhu sťažovateľky a uznesením č. k. 10 C/778/1992-310 z 15. apríla 2008 ustanovil znalkyňu z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie neurológia, aby vypracovala znalecký posudok v určenej lehote.

Z uvedeného vyplýva, že v postupe okresného súdu došlo k obdobiam neodôvodnenej nečinnosti (od 15. apríla 2005 do 27. októbra 2005 a od 14. augusta 2006 do 16. februára 2007), ktoré ústavný súd vzhľadom na doterajšiu dĺžku namietaného konania, ako aj skutočnosť, že v náleze č. k. II. ÚS 10/01-35 z 28. júna 2001 už vyslovil, že postupom okresného súdu v tomto konaní došlo k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, vyhodnotil ako zbytočné prietahy, a preto rozhodol, že aj v období po nadobudnutí právoplatnosti nálezu č. k. II. ÚS 10/01-35 z 28. júna 2001, t. j. po 13. júli 2001, došlo postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 10 C/778/1992 k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v namietanom konaní bez zbytočných prietahov, pričom konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 10 C/778/1992 nebolo ku dňu vydania tohto nálezu ešte právoplatne skončené. Ústavný súd

preto návrhu sťažovateľky vyhovel a vydal pre okresný súd záväzný príkaz konať v tomto konaní bez zbytočných prieťahov (bod 2 výrokovej časti).

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal.

Keďže ústavný súd rozhodol o tom, že bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zaoberal sa aj jej žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy a podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Sťažovateľka žiadala, aby jej ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 200 000 Sk s poukázaním na skutočnosť, že „... doba, ktorá uplynula od podania návrhu až doposiaľ, doba 16 rokov je neprimerane dlhá a ničím neospravedliteľná a nezdôvodniteľná“, pričom zdôraznila, že v predmetnom konaní ide o uspokojenie finančných nárokov vzniknutých v dôsledku poškodenia jej zdravia.

Pri určení výšky primeraného finančného zadost'učinenia vychádzal ústavný súd zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Zohľadňujúc predovšetkým obdobie, v ktorom došlo podľa zistení ústavného súdu k zbytočným priet'ahom zavineným okresným súdom, správanie s'ťažovateľky ako účastníčky konania a s prihliadnutím na celkovú doterajšiu dĺžku namietaného konania, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadost'učinenia v sume 30 000 Sk primerané konkrétnym okolnostiam prípadu.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania s'ťažovateľky, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním advokátkou JUDr. J. B. v konaní pred ústavným súdom.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2007, ktorá bola 19 056 Sk, keďže išlo o úkony urobené v roku 2008. Úhradu priznal za tri úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, spísanie s'ťažnosti a jej podanie a ďalšie podanie ústavnému súdu) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov vo výške trikrát 3 176 Sk za jeden úkon právnej služby a trikrát 190 Sk režijný paušál, a to v celkovej sume 10 098 Sk.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet Kancelárie ústavného súdu v lehote ustanovenej vo výrokovej časti tohto nálezu (bod 5 výrokovej časti).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. mája 2008